НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ
Відділ історії Української революції 1917-1921 рр.

ПРОГРАМА

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ – ЛЮДИНА, НАУКОВЕЦЬ, ПОЛІТИК, ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ»

(до 160-річчя з дня народження)

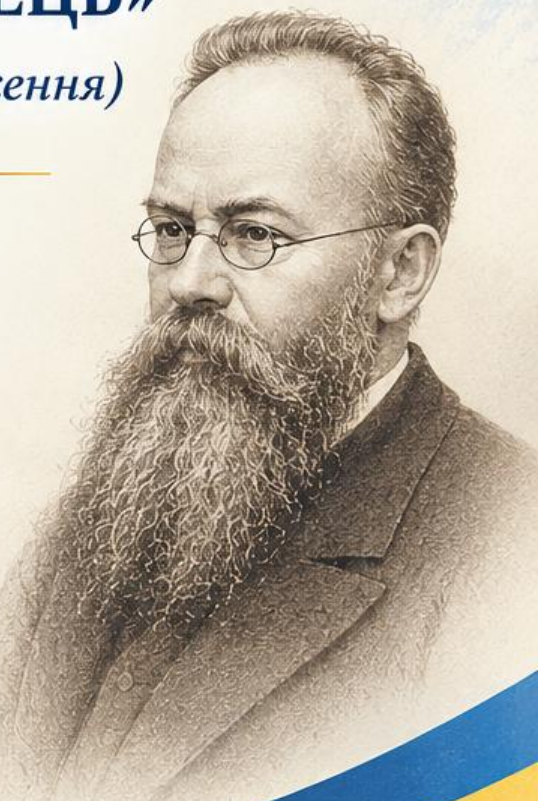

29 жовтня 2026 р.
(у змішаному форматі)

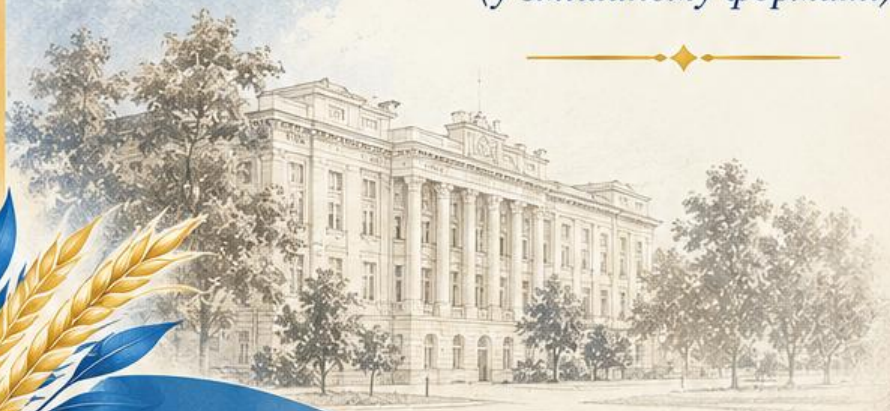

м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ТКАЧУК ***Вадим Анатолійович***	голова, ректор НУБіП України, доктор економічних наук, професор, відмінник аграрної освіти України, заслужений працівник освіти України
НІКОЛАЄНКО ***Станіслав Миколайович***	співголова оргкомітету, президент НУБіП України, академік НАПН України і НАН України, доктор педагогічних наук, професор
ТОНХА ***Оксана Леонідівна***	співголова оргкомітету, проректор з науково-педагогічної роботи НУБіП України, доктор сільськогосподарських наук, професор
САВИЦЬКА ***Інна Миколаївна***	заступник голови оргкомітету, декан гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України, кандидат філософських наук, доцент
РЕЄНТ ***Олександр Петрович***	заступник директора з наукової роботи Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України
ХАРЧЕНКО ***Світлана Василівна***	заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету з наукової роботи НУБіП України, доктор філологічних наук, професор
БУЦИК ***Ігор Михайлович***	заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету з навчальної роботи НУБіП України, доктор педагогічних наук, професор
НАЗАРОВ ***Богдан Олександрович***	заступник декана гуманітарно-педагогічного факультету з виховної роботи НУБіП України
ХВІСТ ***Вікторія Олексіївна***	заступник голови оргкомітету, завідувач кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент
ЛЮБОВЕЦЬ ***Олена Миколаївна***	професор кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, доктор історичних наук

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ– ЛЮДИНА, НАУКОВЕЦЬ, ПОЛІТИК, ДЕРЖАВОТВОРЕЦЬ
(до 160-річчя з дня народження)

ПОСИЛАННЯ ДЛЯ УЧАСТІ У КОНФЕРЕНЦІЇ

https://nubip-edu-ua.zoom.us/j/9435413541?pwd=OXVQVVN2amNTK01tTHN4QTMwMEdwQT09

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

29 жовтня 2026 року

09.30–10.00 – Реєстрація учасників
10.00–10.30 – Відкриття конференції
10.30–13.00 – Пленарне засідання
13.00–14.00 – Обідня перерва
14.00–16.30 – Робота секцій

Регламент

Виступ на пленарному засіданні – 10–15 хвилин
Виступ на секційному засіданні – 10 хвилин
Обговорення – 5–7 хвилин

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ

ТОНХА Оксана Леонідівна, проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор сільськогосподарських наук, професор (м. Київ, Україна)

РЕЄНТ Олександр Петрович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора з наукової роботи Інституту історії України НАН України (м. Київ, Україна)

САВИЦЬКА Інна Миколаївна, декан гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидат філософських наук, доцент (м. Київ, Україна)

ЯБЛОНСЬКИЙ Василь Миколайович, завідувач відділу історії Української революції 1917-1921 рр. Інституту історії України НАН України (м. Київ, Україна), доктор історичних наук, доцент (м. Київ, Україна)

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – фундатор української нації та державності

ПИРІГ Руслан Якович, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

160-ліття Михайла Грушевського: навколоювілейні пристрасті

ЖУРБА Михайло Анатолійович, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський. Історія України-Русі: парадокси історичного гранднаративу

РЕЄНТ Олександр Петрович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Роль М. Грушевського у скликанні Всеукраїнського Національного Конгресу

ВЕРСТЮК Владислав Федорович, доктор історичних наук, професор, Варшавський університет (м. Варшава, Польща)

Роль М. Грушевського у створенні Української Центральної Ради

СОЛДАТЕНКО Валерій Федорович, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України (м. Київ, Україна)

Праця М. Грушевського «На порозі Нової України гадки та мрії»: доля й актуальні рефлексії

ПАДАЛКА Сергій Семенович, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Погляди М. Грушевського на земельне питання в період Української революції

ЦИГАНЕНКО Лілія Федорівна, доктор історичних наук, професор, стипендіат наукового центру Кете Гамбургер «global dis:connect» (м. Мюнхен, Німеччина)

Інтелектуали та революція: місце Грушевського в українській політичній еліті початку XX ст.

ПАВЛИШИН Олег Йосипович, кандидат історичних наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка (м. Львів, Україна)

Михайло Грушевський – депутат Трудового Конгресу: ділема української демократії

ПІСКУН Валентина Миколаївна, доктор історичних наук, професор, Інститут української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський в еміграції, причини повернення в Україну

КАЛУГА Володимир Федорович, доктор філософських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Постать МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО в об'єктиві нетрадиційних методів дослідження та осмислення

ПАНЬКОВА Світлана Михайлівна, директор Історико-меморіального музею Михайла Грушевського (м. Київ, Україна)

Історико-меморіальний музей Михайла Грушевського в умовах війни: новий досвід

ЗАХОЖАЙ Зореслава Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у колі галицької інтелігенції: психологічні штрихи до взаємин з Іваном Франком

ГРУШЕЦЬКИЙ Богдан Павлович, кандидат політичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Кримський півострів у працях Михайла Грушевського: історичний і політичний виміри

СИЛКА Оксана Захарівна, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ЛАНОВЮК Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Олександр Грушевський і секція історії сільського господарства Київського сільськогосподарського інституту (1923–1926)

АНТОНЮК Оксана Юріївна, доктор філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. В. Отамановського (м. Вінниця, Україна)

Краєзнавча база даних «Михайло Грушевський і Вінниччина» як інструмент збереження й актуалізації історико-культурної спадщини регіону

КИРИЛЕНКО Володимир Євгенійович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

«Шпигунство» як політичне звинувачення: справа Михайла Грушевського 1914 року

СЕКЦІЯ 1.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ – НАУКОВЕЦЬ ТА ІСТОРИК

Модератор секції: кандат історичних наук, доцент Лановюк Людмила Петрівна

ШИНКАРУК Лідія Василівна, член-кореспондент НАН України, доктор економічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ. Україна)

Науково-організаційна діяльність Михайла Грушевського та її роль у розвитку вітчизняної науки

БІЛАН Сергій Олексійович, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Концепція «Східної Європи» та геополітичні візії у працях Михайла Грушевського

БОРЧУК Степан Миколайович, доктор історичних наук, професор, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна)

Михайло Грушевський у Львівському університеті: науково-педагогічна діяльність (1894-1913 рр.)

СТОЯН Тетяна Андріївна, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський в умовах політичної цензури: механізми інтелектуальної ізоляції на початку 1930-х років

САВИЦЬКА Інна Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент Національний університет біоресурсів і природокористування України, (м. Київ, Україна)

Філософія української ідентичності у творчій спадщині Михайла Грушевського: історія, нація, державність

БУЦИК Ігор Михайлович, доктор педагогічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ. Україна)

Українська школа як основа державності у візії Михайла Грушевського

ПРОДАНЮК Федір Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, Приватний вищий навчальний заклад «Український гуманітарний інститут» (м. Буча, Київська обл., Україна)

Схема української історії М. Грушевського у протистоянні з імперськими концепціями: сучасна вітчизняна історіографія

ГОРБАТЮК Тарас Віталійович, кандидат філософськи наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

«Історія України-Руси» М. Грушевського як чинник формування українського світогляду

ПОБЕРЕЖЕЦЬ Ганна Степанівна, кандидат історичних наук, доцент, Миколаївський національний аграрний університет (м. Миколаїв, Україна)

Археографічна та джерелознавча спадщина М. Грушевського: значення для сучасної історіографії

СОРОКІНА Тетяна Миколаївна, кандидат технічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

THE INTELLECTUAL LEGACY OF MYKHAILO HRUSHEVSKY IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN STATE-BUILDING

ШИНКАРУК Наталія Василівна, кандидат юридичних наук, Секретаріат Кабінету Міністрів України (м. Київ. Україна)

Історична спадщина Михайла Грушевського та її значення для формування сучасної української національної ідентичності

ПРИТИКА Оксана Іванівна, доктор філософії (PhD), Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Інтелектуальна спадщина Михайла Грушевського як чинник формування громадянської свідомості молоді

БОЄВА Світлана Юріївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» (м. Київ, Україна)

Концептуальні підходи до вивчення історичної регіоналістики України в науковій спадщині М. Грушевського

ГЕЙКО Світлана Миколаївна, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Філософські виміри творчої спадщини Михайла Грушевського

КАМБАЛОВА Яніна Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Роль Михайла Грушевського у розвитку вищої освіти в Україні.

БЕРЕЗОВСЬКИЙ Олег Миколайович, кандидат історичних наук, Український науково-дослідний інститут архівознавства та документознавства (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та перші українські часописи «Громадська думка» і «Рада»

ТЕПЛА Оксана Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна).

Мовна концепція Михайла Грушевського в контексті соціолінгвістики кінця XIX - початку XX століття

ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна).

Історіографічна революція Михайла Грушевського: від суб'єктності України до сучасних медійних візій минулого

АДАМЧУК Наталія Василівна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна).

Рецепція белетристичної спадщини Михайла Грушевського в сучасному літературознавчому дискурсі

ЗАГРЕБЕЛЬНА Ніна Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна).

Методичний потенціал праці Михайла Грушевського «Про старі часи на Україні. Коротка історія України (для першого початку)» при вивченні історії України

ВОЗНЮК Тетяна Михайлівна, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Педагогічні та наукові погляди Михайла Грушевського

МЕДЯНИК Ганна Андріївна, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Культурно-просвітницька публіцистика М. Грушевського періоду Української революції

НАЗАРОВ Богдан Олександрович, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

«Історія української літератури» М. Грушевського: культурний вимір українського етносу

ПОЛІЩУК Ліна Володимирівна, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Епістолярна спадщина та еміграційна діяльність Михайла Грушевського

КОНОНЕНКО Руслан, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Перекладацька діяльність Михайла Грушевського

ВОЗНЮК Тетяна Михайлівна, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науково-освітні ідеї Михайла Грушевського в контексті розвитку української аграрної освіти

ЛУЩАН Тарас Володимирович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Наукова спадщина Михайла Грушевського як чинник формування крос-культурної компетентності майбутніх педагогів

МАЧИНСЬКИЙ Назар Олегович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Наукова спадщина Михайла Грушевського у формуванні ціннісного ставлення студентів гуманітарних спеціальностей до національних героїв

КОСТИНЮК Василь Степанович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Історична спадщина Михайла Грушевського як чинник формування національної самосвідомості студентської молоді

ШАРОВ Олександр Олегович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Роль історичної спадщини Михайла Грушевського у формуванні громадянської компетентності

РУБАН Вячеслав Васильович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Європейський культурно-історичний контекст наукової спадщини Михайла Грушевського у формуванні міжкультурної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти

СТАДНИК Борис Миколайович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України. (м. Київ, Україна)

Філософські виміри справедливості у світогляді Михайла Грушевського

БАБКОВИЧ Роман Ярославович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науково-організаційна діяльність Михайла Грушевського та розвиток природничих досліджень в Україні наприкінці XIX-XX століття

СТЕЦЕНКО Артем Васильович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Спадщина Михайла Грушевського в контексті традицій українського самвидаву та тамвидаву (1960–1980-ті рр.)

ШИНКАРУК Лідія, студентка, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **САВИЦЬКА Інна Миколаївна,** кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів І природокористування України (м. Київ, Україна)

Наукова спадщина Михайла Грушевського як чинник формування української національної ідентичності

ШВЕЦЬ Анастасія Василівна, студентка, спеціальність «Харчові технології», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ХВІСТ Вікторія Олексіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський: історія як основа національної свідомості та українського державотворення

ВЛАЩЕНКО Назар Богданович, студент, спеціальність «Автоматизація, комп'ютерні інтегровані технології та робототехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевский – науковець та історик

ГРЕБІН Вероніка Віталіївна, студентка, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Наукове наставництво Володимира Антоновича у формуванні історичної концепції Михайла Грушевського

БУГАЙЧУК Дарина Вадимівна, студентка, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Від учителя до учня: роль Володимира Антоновича у становленні Михайла Грушевського як історика

ПРОЦЕНКО Уляна Русланівна, студентка, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський: історична концепція як інтелектуальна основа українського державотворення

КОЛЕСНИК Марія Іванівна, студентка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та його доба: «українське питання» в інтелектуальних дискусіях наприкінці XIX - початку XX ст.

ОВЧАРЕНКО Кирил Олексійович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)

«Українське питання» на межі XIX–XX ст. у науковій та політичній діяльності Михайла Грушевського

КАЧАЛКА Микола Миколайович студент, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (м. Полтава, Україна).

Науковий керівник: **ПЕТРЕНКО Ірина Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (м. Полтава, Україна)

Михайло Грушевський та Софія Русова: діалог про розбудову національної освіти в Україні

БИБИК Яна Вікторівна, студентка, спеціальність «Журналістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та Наукове товариство імені Шевченка: як створювалася перша українська Академія наук

МАР'ЯН Дмитро Олександрович, студент, спеціальність «ФКС», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Роль Михайла Грушевського у формуванні вітчизняної історичної школи

НЕКРЯЧ Дмитро Олександрович, студент, спеціальність «Автоматизація, комп'ютерні інтегровані технології та робототехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Фундатор української історичної науки

КОЛОМІЄЦЬ Богдан Сергійович, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

«Звичайна схема «руської» історії» як науковий переворот Михайла Грушевського

ЧУБАНОВ Олександр Дмитрович, студент, спеціальність «Журналістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Україноцентрична концепція Михайла Грушевського проти імперських міфів: погляд XXI століття

ГУНЬКО Дмитро Олександрович, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у Львові: історіографічна концепція та наукова школа

РУДЕНКО Андрій Романович, студент, спеціальність «Соціальна робота та консультування», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Рецепція наукової спадщини Михайла Грушевського в дослідженнях сучасних істориків

ЯВЕЦЬКА Вікторія Володимирівна, студентка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Оцінки гетьмана І. Виговського в історіографічній спадщині М. Грушевського: ефективний засіб формування історичних уявлень у здобувачів освіти при вивченні історії України у 8 класі

КОРОЛЮК Микита Олександрович, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Київський академічний період Михайла Грушевського (1924–1931 рр.): розбудова наукових інституцій та археографічні проєкти

РОМАНОВА Тетяна Олександрівна, студентка, Волинський національний університет імені лесі Українки (м. Луцьк, Україна)

Науковий керівник: **ПРИШЛЯК Володимир Васильович**, кандидат історичних наук, доцент, Волинський національний університет імені лесі Українки (м. Луцьк, Україна)

«Ключ до Східного Поділля»: Барське староство в науковій спадщині Михайла Грушевського

БІЛАШ Матвій Олександрович, студент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Внесок Михайла Грушевського в унормування мовних практик

ГАВРИЩУК Руслан Олександрович, студент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Формування української наукової термінології у працях Михайла Грушевського (на матеріалі «Історії України-Руси»)

ЗАГРИБЕЛЬНА Ольга Олегівна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Синтаксичні та стилістичні особливості науково-публіцистичної прози М. Грушевського

КОВТУНЕНКО Олексій Мирославович, студент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і правописні дискусії початку ХХ століття: позиція та внесок

КУРБАКОВА Марія Володимирівна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Мова як чинник націогенезу в ідеології та науковому доробку Михайла Грушевського

ЛЮТА Дарія Валеріївна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Галицько-наддніпрянська мовна синтеза у творчій і редакційній діяльності Михайла Грушевського

ПІВНИЦЬКА Аліна Віталіївна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Редакторський олівець Михайла Грушевського

РАФАЛЬСЬКА Вікторія Станіславівна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Архаїзми, історизми та неологізми у лексиконі Михайла Грушевського

ФАБРИЧЕНКО Поліна Олександрівна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Внесок Михайла Грушевського у розвиток української історіографічної та джерелознавчої терміносистеми

КАСЬЯНОВА Валерія, студентка, спеціальність «Філологія», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **АДАМЧУК Наталія Василівна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Художнє осмислення постаті Михайла Грушевського в сучасній українській літературі

ВАСИЛИШИНА Анастасія, студентка, спеціальність «Філологія», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **АДАМЧУК Наталія Василівна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як літературний персонаж: між історичною правдою та художньою вигадкою

ШАМКОВА Марія Євгенівна, студентка, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ТЕПЛА Оксана Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у школі та університеті

УЛЬЯНОВА Олександра Олександрівна, студентка, спеціальність «Освітні, педагогічні науки», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЄРЕСЬКО Олег Вікторович**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї Михайла Грушевського щодо формування валео-екологічного світогляду студентів

ВІЛЯДА Яна Юріївна, студентка, спеціальність «Освітні науки», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЧЕРЕДНИК Лідія Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Гуманістичні цінності у спадщині Михайла Грушевського як підґрунтя формування біоетичної культури майбутніх ветеринарних фахівців

ФЛОРОВ Кирил Сергійович, студент, спеціальність «Освітні науки», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КУЧАЙ Олександр Володимирович**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Смарт-технології як засіб популяризації історико-культурної спадщини Михайла Грушевського в освітньому процесі закладів вищої освіти

СЕКЦІЯ 2.
ДЕРЖАВОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО

Модератор секції: кандидат політичних наук, доцент ГРУШЕЦЬКИЙ Богдан Павлович

ШИНКАРУК Василь Дмитрович, доктор філологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ. Україна)

Ідеї Михайла Грушевського про українську державність у контексті сучасних викликів суверенітету і територіальної цілісності України

ДЕМ'ЯНЕНКО Борис Леонідович, доктор політичних наук, професор, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Київська обл., Україна)

Політична спадщина М. Грушевського в контексті сучасної російсько-української війни: політична суб'єктність України і протидія імперським наративам

КАПЕЛЮШНИЙ Валерій Петрович, доктор історичних наук, член-кореспондент НАПН, професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

ЧУБАТА Марина Валеріївна, кандидат юридичних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

Особливості утвердження державної символіки на різних етапах Української революції 1917-1921 рр.

ВОЙТЕНКО Юрій Миколайович, доктор історичних наук, доцент, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна).

Постать Михайла Грушевського в українському державотворенні: парламентський вимір

МЕЛЕЩЕНКО Тетяна Володимирівна, кандидат історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський: компроміси та прорахунки державної політики

ДОЦЕНКО Віктор Олегович, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

ЖОЛОБ Михайло Петрович, кандидат історичних наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Законодавче регулювання статусу національних меншин в добу Центральної Ради

ТУРІЦИНА Олена Миколаївна, доктор філософії з педагогіки, асистент кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей. Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і формування української політичної нації

ШИНКАРУК Олександра Василівна, кандидат юридичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ. Україна)

Парламентаризм і демократичні принципи в державотворчій концепції Михайла Грушевського

ІВЧЕНКО Богдана-Юлія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ. Україна)

Ідеї народовладдя та парламентаризму в державно-правовій концепції Михайла Грушевського

КУДЛАЙ Олександра Борисівна, кандидат історичних наук, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

М. Грушевський і створення виконавчого органу Української Центральної Ради Генерального Секретаріату

БІЛАН Людмила Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Дипломатія Української Центральної Ради

ДОМОРОСЛИЙ Валентин Іванович, кандидат історичних наук, доцент, Уманський національний університет (м. Умань, Україна)

Михайло Грушевський – творець Декларації про автономію України

КРОПИВКО Олена Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Освітня політика Української Центральної Ради

ТИМЧЕНКО Роман Вікторович, кандидат історичних наук, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Причини падіння Української Центральної Ради у 1918 р.: оцінки та інтерпретації в сучасній українській історіографії

КУЛЬТЕНКО Валентина Павлівна, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів природокористування України (м. Київ, Україна)

Феномен правової держави як критерій легітимності влади

МАХІНЬКО Анна Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» (м. Київ, Україна)

Феномен отаманщини періоду Української революції 1917-1921 рр.

ХРИСТЮК Світлана Борисівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів природокористування України (м. Київ, Україна)

From National Autonomy to State Independence: the Evolution of Mykhailo Hrushevsky's Political Thought

ОСТАШКО Тетяна Сергіївна, кандидат історичних наук, Інститут історії України НАН України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і «Справа ЦК УПСР»

ЛАНОВЮК Людмила Петрівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Мікроісторія через призму державного виміру: Гордіївка на поч. XX ст.

ВАКУЛИК Ірина Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів природокористування України (м. Київ, Україна)

Від історичної пам'яті до захисту дитинства у контексті ідей Михайла Грушевського

ГОРЄЛОВ Денис Олегович, викладач, ПЗ «Київський кооперативний інститут бізнесу і права» (м. Київ, Україна)

Господарсько-правові засади державотворення УЦР (1917–1918 рр.): роль М. Грушевського

ТУРКО Тетяна Володимирівна, методист навчально-методичного кабінету, вчитель громадянської освіти, Військовий ліцей Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Шептицький, Львівська обл., Україна)

Михайло Грушевський і становлення української державності: історичні уроки для сучасної України

ЛЕВИЦЬКА Надія Миколаївна, доктор історичних наук, професор, Національний університет харчових технологій (м. Київ, Україна)

НИНИК Дар'я Русланівна, студентка, Національний університет харчових технологій (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та студентство: роль Голови Центральної Ради в організації та підтримці молодіжних рухів

СІРКО Андрій Леонідович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Свобода вибору в умовах зумовленості: автономія і державність у брошурі М. Грушевського 1917 року

ІВАЩУК Максим Володимирович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Від Української Центральної Ради до Верховної Ради України: еволюція українського парламентаризму

РЕДЬКО Вячеслав Дмитрович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і становлення української селянської періодики: газети «Село» та «Засів»

РЕВЕНКО Дарина Олександрівна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як архітектор української державності: від історичної концепції до політичної практики

МАЗУР Валерія Олександрівна,, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський – ідеолог української державності: від теорії до практики

КОТЛЯРОВА Діана Миколаївна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Політичні погляди Михайла Грушевського на шляхи розбудови української держави

ОДЕСЮК Максим Володимирович, студент, спеціальність «Торгівля, підприємництво, логістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ПУГАЧ Юлія Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Державотворчі ідеї Михайла Грушевського та їхнє значення для сучасної України

МАРЧУК Тимофій Сергійович, студент, спеціальність «Автоматизація, комп'ютерні інтегровані технології та робототехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і розбудова інституцій Української Центральної Ради

КОЗИРАЦЬКИЙ Антон Васильович, студент, спеціальність «Автоматизація, комп'ютерні інтегровані технології та робототехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський та українська центральна рада (1917–1918)

ГАРКАВЕНКО Уляна Віталіївна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Від автономії до незалежності: еволюція політичних поглядів Михайла Грушевського

ГОРЄЛОВ Андрій Вікторович, студент, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ДОБРЯНСЬКА Наталія Валеріївна**, кандидат юридичних наук, професор, Таврійський Національний Університет імені В.І. Вернадського (м. Київ, Україна)

Від федералізму до самостійності: еволюція політичної концепції державотворення М. Грушевського

ПИЩИК Валерій Андрійович, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Від автономії до незалежності: як революція змінила політичні погляди Михайла Грушевського

МІРОШНИЧЕНКО Олександр Васильович, студент, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Науковий керівник: **ШЕВЦОВА Євгенія Сергіївна**, доктор філософії з історії та археології, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Еволюція поглядів Михайла Грушевського щодо державної незалежності України наприкінці 1917 – на початку 1918 року

ХОРОШКО Павло Олександрович, студент, спеціальність «Журналістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський на чолі Центральної Ради: від автономізму до проголошення незалежності УНР

КУХАР Віталіна Романівна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Зовнішньополітичний вимір державотворчої діяльності Михайла Грушевського в добу Української революції 1917-1921 рр.

ІВАНЧУК Дмитро Олегович, студент, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КАЛУГА Володимир Федорович**, доктор філософських наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Міжнародна діяльність Михайла Грушевського та її значення для становлення української державності

БОЖКО Ірина Миколаївна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Грушевський проти імперського центру: український випадок у контексті деколонізації Європи

САВЧЕНКО Ярослав Іванович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ВІЗЕР Світлана Олександрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як символ української державності: політичний авторитет, суспільні очікування та реальні можливості влади

ПЛЕЧКО Світлана Анатоліївна, студентка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Голова Української Центральної Ради М. Грушевський: стратегічні помилки та уроки історії

ПІЦУР Павло Васильович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **МЕЛЕЩЕНКО Тетяна Володимирівна,** кандидат історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Універсали Центральної Ради як відображення державотворчої концепції М. Грушевського

ШПІДЬКО Вікторія, студентка, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Українська Центральна Рада: від національного відродження до українського державотворення (1917–1918 рр.)

ГАНУЩАК Софія Павлівна, студентка, спеціальність «Журналістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Символи та атрибути молодої держави: роль Михайла Грушевського у затвердженні герба, прапора та грошової системи УНР

ЛИЧМАНЮК Владислав Іванович, студент, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ІВЧЕНКО Богдана-Юлія Володимирівна**, кандидат юридичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і перша агресія Росії проти української держави: уроки для сучасних механізмів відповідальності

ЧУЛАКОВА Анастасія Олександрівна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ІВЧЕНКО Богдана-Юлія Володимирівна**, кандидат юридичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Економічний тиск у міжнародних відносинах: від «хлібного миру» доби Михайла Грушевського до санкційної політики сучасної України

ДУБАС Семен Антонович, студент, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ІВЧЕНКО Богдана-Юлія Володимирівна**, кандидат юридичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Контрибуція і репарація у поглядах Михайла Грушевського та сучасних міжнародно-правових стандартах відшкодування воєнної шкоди

БІЛОУС Ярослав Володимирович, студент, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Науковий керівник: **ШЕВЦОВА Євгенія Сергіївна**, доктор філософії з історії та археології, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Діяльність М. Грушевського в 1932–1933 рр. в умовах ізоляції від українського національного та громадського середовища

ШЕВЧЕНКО Єгор Володимирович, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Регіональний вимір Української революції 1917-1921 рр.

МАКАРЕНКО Аліна Михайлівна, студентка, спеціальність «Туризм», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Стежками волі: локальна історія Української революції 1917-1921 рр.

ДУЧУК Іван Юрійович, студент, спеціальність «Туризм», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Відлуння революції: події 1917-1921 рр. на Київщині

ФЕДОРОВА Дар'я Андріївна, студентка, спеціальність «Готельно-ресторанна справа», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Святошинський район Києва в роки Української революції 1917-1921 рр.

ГОНЧАРЕНКО Наталія Петрівна, студентка, спеціальність «Готельно-ресторанна справа», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Чернігівщина в роки Української революції 1917-1921 рр.

ДОЦЮК Анастасія Ігорівна, студентка, спеціальність «Туризм та реакреація», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Визвольні змагання 1917-1921 рр. на теренах Кіровоградщини

МАЗУР Вікторія Олегівна, студентка, спеціальність «Готельно-ресторанна справа», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Житомирщина в період Української революції 1917-1921 рр.

МОНАСТИРЛО Вероніка Анатоліївна, студентка, спеціальність «Туризм», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛАНОВЮК Людмила Петрівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Місцеві сторінки Української революції 1917-1921 рр.: Поліський край

БУКОЄМСЬКА Лариса Анатоліївна, студентка, спеціальність «Соціальна робота», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ОВДІЙ Наталія Миколаївна**, доктор філософії, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Гуманістичні цінності державотворення доби Центральної Ради та сучасні підходи до соціальної підтримки дітей в Україні

КЛЕКТА Ірина Миколаївна, студентка, спеціальність «Соціальна робота», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ОВДІЙ Наталія Миколаївна**, доктор філософії, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ідеї соціальної справедливості та суспільної рівності у контексті сучасної державної політики щодо осіб з інвалідністю

СЕКЦІЯ 3.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ: ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТУ– ЛЮДИНА, ДОБА ТА ПРОСТІР

Модератор секції: кандидат історичних наук, доцент КРОПИВКО Олена Михайлівна

ХАРЧЕНКО Світлана Василівна, доктор філологічних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Медіа як простір національного самоусвідомлення: українська преса доби Михайла Грушевського

ЛЕВИЦЬКА Надія Миколаївна, доктор історичних наук, професор, Національний університет харчових технологій (м. Київ, Україна)

Епістолярна спадщина Михайла Грушевського як джерело історії емоцій та повсякдення української інтелектуальної еліти

КОЛЯДА Ігор Анатолійович, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Постать М. Грушевського: технології формування уявлень про історичну персоналію у здобувачів освіти покоління «зумерів» на уроках історії України

БОРЧУК Степан Миколайович, доктор історичних наук, професор, Карпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ, Україна)

Постать М. Грушевського у діаспорній енциклопедистиці

ХВІСТ Вікторія Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський: людина на перетині історичних епох, інтелектуальних просторів і державотворчих ідей

ШЕВЧЕНКО Наталія Володимирівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Особистість Михайла Грушевського крізь призму європейських моделей націєтворення

ЛИЗЕНЬ Євген Володимирович, доктор філософії з історії та археології, Центр східноєвропейських історико-політичних студій (м. Івано-Франківськ, Україна).

Постать Михайла Грушевського в історії України

КИЧКИРУК Тетяна Василівна, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ – видатний український вчений і громадянин

КРАВЧЕНКО Наталія Борисівна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Міжнародні зв'язки Михайла Грушевського: наукова дипломатія, академічні контакти та європейський інтелектуальний простір

СИДОРЕНКО Ірина Григорівна, кандидат філософських наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна).

Михайло Грушевський у просторі культурної пам'яті: між критичним осмисленням і знеціненням

ПУГАЧ Юлія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Образ Михайла Грушевського в українській культурній пам'яті: від історичної постаті до національного символу

ГОРЄЛОВА Вероніка Юріївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук. Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, (м. Київ, Україна)

Психологічний портрет М. Грушевського: особистісні риси та лідерський потенціал

БАСАРА- ТИЛІЩАК Галина Богданівна, кандидат історичних наук, Інститут історії України (м. Київ, Україна)

Формування суспільного авторитету та образу Михайла Грушевського як лідера українського національного руху в 1917 році

РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Людина і доба: життєвий вибір Михайла Грушевського в умовах революційних потрясінь

АСАТУРОВ Сергій Константинович, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Сергійович Грушевський. Друга «еміграція» і повернення на батьківщину

БОГОМАЗ Оксана Юріївна, доктор філософії, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у медіапросторі XXI століття: використання мем-культури та соцмереж на уроках історії України

МАЦЕНКО Леся Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як приклад для наслідування у вихованні особистості

ПЕТРЕНКО Ірина Миколаївна, доктор історичних наук, професор, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (м. Полтава, Україна)

Михайло Грушевський і Полтавський український клуб: історія взаємодії

ІЛЬНИЦЬКИЙ Ігор Васильович, кандидат історичних наук, Державний вищий навчальний заклад «Калуський політехнічний фаховий коледж» (м. Калуш, Івано-Франківська обл.)

Комеморація постаті М. Грушевського на Калущині (Івано-Франківська обл.)

ЦЕРКОВНЯК-ГОРОДЕЦЬКА Олеся Георгіївна, кандидат філологічних наук, доцент, Київський інститут Національної гвардії України (м. Київ, Україна)

Гастрономічні традиції родини Грушевських

БАРАНОВСЬКА Катерина Василівна, асистент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Культурний простір України через призму ідей Михайла Грушевського: від історичної пам'яті до сучасних стратегій

МОРОЗ Олег Васильович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Життя і діяльність Михайла Грушевського як ідеал лідерства служіння інтересам народу і держави

МАРУСЯК Василь Михайлович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Морально-етичні погляди Михайла Грушевського в контексті сучасної біоетики

БРЕЯН Андрій Васильович, аспірант, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Психологічний портрет Михайла Грушевського за щоденниками й листами

ГОРБАЧОВА Анастасія Олегівна, студентка, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛЮБОВЕЦЬ Олена Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Формування світогляду Михайла Грушевського: особистість, інтелектуальне середовище та виклики доби

МАРИМОНСЬКИЙ Богдан Олександрович, студент, спеціальність «Автоматизація, комп'ютерні інтегровані технології та робототехніка», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Життєвий шлях та наукове кредо Михайла Грушевського

РУДИК Юлія Ярославівна, студентка, спеціальність «Аграрний менеджмент», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РУДИК Ярослав Михайлович**, кандидат педагогічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Personal effectiveness of Mykhailo Hrushevsky in science and state governance

МОЙСІК Дмитро Несторович, студент, спеціальність «Міжнародні відносини», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **АСАТУРОВ Сергій Константинович**, кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ У МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

ВАСЮК Вячеслав Олександрович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Постать Михайла Грушевського в сучасних підручниках з історії України як чинник формування колективної історичної пам'яті нової генерації українців

ГУТМАН Тарас Ілліч, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Постать М. Грушевського: топонімічна деколонізація та реінтенсифікація історичної пам'яті покоління «зумерів»

ГРИЧИНА Роман Миколайович, студент, спеціальність «Логістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ПУГАЧ Юлія Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський у сучасному медійному та освітньому просторі

РИНДЯ Каріна Дмитрівна, студентка, спеціальність «Логістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ПУГАЧ Юлія Миколаївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Родина Грушевських у житті та творчому становленні Михайла Грушевського

КОРНІЙЧУК Єва Олегівна, студентка, спеціальність «Громадське здоров'я», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна),

Науковий керівник: **КРОПИВКО Олена Михайлівна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Місця Києва, присвячені Михайлу Грушевському

ДРОЗДЯК Софія Василівна, студентка, спеціальність «Журналістика», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ЛИТВИНСЬКА Світлана Віталіївна**, кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Дім на Паньківській: київський простір родини Грушевських як осередок українського інтелектуального життя

МАЙБОРОДА Данило Олександрович, студент, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (м. Полтава, Україна).

Науковий керівник: **ПЕТРЕНКО Ірина Миколаївна**, доктор історичних наук, професор, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (м. Полтава, Україна)

Полтавський осередок українського руху 1913 року в шкільному курсі історії України: методичні аспекти вивчення візиту М. Грушевського

РОМАНЕНКО Поліна студентка, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Від Тифліса до Києва: простір і доба у формуванні особистості Михайла Грушевського (за щоденниковими записами 1883–1894 рр.)

КУЛІБАБА Назар, студент, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **РАДЧЕНКО Людмила Сергіївна,** кандидат історичних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський і Львів: простір інтелектуального становлення та наукової творчості

ПОНОМАРЕНКО Христина Володимирівна, студентка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Образ Михайла Грушевського в міському просторі: мурал як візуальний топонімічний маркер дерусифікації та деколонізації історичної пам'яті українців

КУРАНДА Леся Володимирівна, студентка, спеціальність «Соціальна робота та консультування», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **ВАКУЛИК Ірина Іванівна,** кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Михайло Грушевський як ціннісний орієнтир профілактики залежностей серед молоді

СЕМЕНІЙ Богдан Андрійович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Постаті М. Грушевського та генерала В. Залужного: роль родинного виховання у формуванні національної самоідентичності

МЕДИНСЬКИЙ Святослав Богданович, студент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Науковий керівник: **КОЛЯДА Ігор Анатолійович**, доктор історичних наук, професор, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ, Україна)

Постаті М. Грушевського та генерала М. Драпатого: роль родинного виховання у формуванні національної самоідентичності

ІЛЬНИЦЬКА Валерія Валеріївна, студентка, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Науковий керівник: **ШЕВЦОВА Євгенія Сергіївна**, доктор філософії з історії та археології, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавська обл., Україна)

Осмислення суспільних уроків Української революції 1917–1921 років засобами проєктних технологій на уроках історії України

КРЕНЦІВ Ростислав Русланович, студент, спеціальність «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)», ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Науковий керівник: **ШЕВЦОВА Євгенія Сергіївна**, доктор філософії з історії та археології, доцент, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Методика вивчення політичного етапу українського національного руху засобами біографічного підходу (на прикладі постаті Михайла Грушевського)

САВЧЕНКО Андрій, студент, спеціальність «Освітні науки», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник**: СМОЛЯК Павло Орестович,** доктор pHd, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Ігрові технології як засіб формування історичної пам'яті студентів університетів наук про життя на матеріалі діяльності Михайла Грушевського

КОНЧИЦЬ Володимир Володимирович, студент, спеціальність «Освітні науки», Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Науковий керівник**: СМОЛЯК Павло Орестович,** доктор pHd, старший викладач, Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ, Україна)

Цифрові інструменти edtech у вивченні історичної спадщини Михайла Грушевського магістрами педагогіки вищої школи